

Horats

Bogen

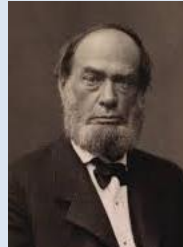
Horatius Flaccus, Quintus: Horats' Oder og Breve, udgivne til Skolebrug af **Edv. Lembcke**. København, 1855.

Bogen drejer sig om den romerske guldalderdigter **Horats' oder og breve**. "Guldalderen" var den romerske skønlitteraturs blomstringsperiode under kejser Augustus (31 f.Kr.-14 e.Kr.). En "ode" er iflg. *Den Store Danske Ordbog* "et lyrisk digt i højstemt stil".

At oderne og brevene er "udgivne til Skolebrug" fremgår ikke mindst, når man bladrer i bogen. Hele vejen igennem er stoffet lagt til rette, som man dengang – anno 1855 – anså for det for pædagogisk mest hensigtsmæssigt: Først får vi en kort oversigt over **Horats'** liv og levned, delt op i nummererede hovedafsnit. Dernæst følger bogens hovedindhold, de henved 400 sider oder og breve – på originalsproget latin, men fyldigt annoteret med noter og kommentarer om sproglige detaljer og indholdsmæssige pointer – denne gang (og det er meget vigtigt) på dansk. Til sidst et afsnit benævnt "Oplysninger om de i **Horats'** Oder og Breve forekommende Navne" på i alt 38 tæt beskrevne dobbeltspaltede sider med små, ultrakorte leksikalske artikler. Ingen skulle mangle baggrundsviden om de originale tekster!

Endnu mere "sjæl" får bogen af de sirlige blyantsindstregninger og småtilføjelser, som bogens lænere – eleverne – gennem år og dag har tilføjet. Der er virkelig blevet arbejdet med denne bog! På indersiden af bogens omslag ser vi navnene på et par stykker af dem: **Irene Andersen**, der gik i 3.g i 1942-43, **Ove Hansen** (1943-44) og flere andre – den sidste har brugt den i 1961. Højst sandsynligt har de gået på skolens klassisk-sproglige linje.

Forfatteren

Hvad der springer mest i øjnene på bogens titelblad er udgiverens navn: **Edvard Lembcke** (1815-1898). Han var uden sammenligning den nuværende **Haderslev Katedralskoles berømteste lærer** nogensinde. I årene mellem de slesvigske krige, 1850-64, var han skolens "conrector" (vicerektor). At han også var en af landets største kapaciteter inden for sine to fag, latin og græsk, fremgår ikke kun af bogens store fond af realviden og lærde kommentarer. Men også af, at han 1848 havde taget embedseksamen ved Københavns Universitet med topkarakter. I det hele taget kunne **Lembcke** noget med sprog: Mest berømt blev han p.g.a. de fædrelandssange, han skrev netop i de år, han boede i Haderslev, først og fremmest *Vort Modersmål er dejligt*.

Forfatteren til bogens oder og breve, **Quintus Flaccus Horatius** (65-8 f.Kr.) var søn af en frigiven slave. Sit digteriske talent fik han udviklet takket være støtte fra den romerske politiker og rigmand **Mæcenas**. Produktionen strakte sig over alt lige fra kærligheds- og drikkeviser, skildringer af hverdagslivet til de formfuldendte, versificerede oder og breve, som vi finder i denne bog, og hvor **Horats** udfolder sig om litterære og moralske emner. Kendt er også hans lærebog om poetik, *Ars Poetica*, der i århundreder var forbillede for den poetiske digtekunst. Ud over Lembckes udgave findes **Horats'** værker i flere andre udgaver på skolens bibliotek.

Baggrunden

Bogen udgør 8. bind af en større "**Samling af græske og latinske Forfatteres Skrifter, udgivne til Skolebrug ved en Forening af Skolemænd**". Bemærk udtrykket "Skolemænd": Der var endnu lang tid til de første kvindelige lærere gjorde deres entré i den danske gymnasieverden – eller kvindelige elever, for den sags skyld. Nok så vigtigt er, at bøgerne blev udgivet af **undervisere**, praktikere, der som **Lembcke** var vant til at stå foran en tavle og af egen erfaring vidste, hvad eleverne havde brug for, når de skulle til egne sig det faglige.

Dette var i virkeligheden noget afgørende nyt. I 1850 kom en af de største reformer i den danske gymnasieskoles historie, der indførte en helt nye standarder, også i Haderslev: Den "lærde skole". For første gang blev begrebet "**almendannelse**" skrevet ind i skolens formålsparagraf. Det "almene" bestod i, at eleverne først og fremmest skulle beskæftige sig med tilværelsens store spørgsmål, der gælder alle mennesker til alle tider. Derimod ikke i snævrere forstand studieforberedelse, der sigtede mod elevernes individuelle videreuddannelse og karriere.

"Dannelse" var "modning": **Personlig udvikling** i en bredere, menneskelig forstand. "Råmateriale" var ikke mindst de gamle klassikers uødkelige tanker. Det var her, det pædagogiske kom ind i billedet. I stedet for gamle dages udenadslæren og terpeundervisning i latinske ræmser og gloser o.s.v. gik man nu mere og mere over til en reflekterende undervisning, der skulle give eleverne et personligt forhold til stoffet. Med andre ord: En slags "skolen for livet" på et højt fagligt niveau.